

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף מא.

מה הדין לקדש אשה ע"י שליח לכתחילה?

ללישנא קמא	כשהוא מקדשה ע"י שלוחו	כשמתקדשת ע"י שלוחה
לאיכא דאמרי	מצוה בו יותר מבשלוחו ¹	מצוה בה יותר מבשלוחה
לרש"י ותוס'	דכתוב ושלח ולא וגרשה ³	מדכתיב עוד פעם ושלחה ⁵

מהיכן לומדים שליחות בגירושין? [תוד"ה ושלח].

לרש"י ותוס'	שהאיש עושה שליח	שהאשה עושה שליח	ששליח עושה שליח
לרבינו חננאל ⁶	דכתוב ושלח ולא וגרשה ³	דכתוב ושלחה בתוספת ה' ⁴	מדכתיב עוד פעם ושלחה ⁵
			דכתוב ושלחה בתוספת ו'

קידושין דף מא:

מה חומרא או קולא שיש בדברים דלהלן, שלכן אי אפשר ללמוד שליחות אחד מהשני?

גיטין וקידושין	למה לא לומדים מהם	למה הם לא למדים מאחרים
תרומה	לגיטין וקידושין: ישנה במחשבה ⁸ לקדשים: ישנם חול אצל קדשים	מגיטין וקידושין: דהם קודש כנגדם מקדשים: רוב מעשיהן ע"י שליח ⁹
קדשים	רוב מעשיהן ע"י שליח ¹ וישנם במחשבה	דישנם חול אפי' אצל תרומה

¹ כפי המשמעות הפשוטה של הסוגיא משמע שאפי' אם לא יראה אותה לא חיישין לשמא תתגנה עליו, כיון שמעצמו נחת לזה. אך יתכן לפרש שהלישנא קמא מדברת באופן שהוא כבר מכיר אותה קודם - שבאופן זה אין איסור רק מצוה יותר בו מבשלוחו, ואז אין מחלוקת בין הלשונות.

² והקשה רש"י, דאכתי איכא איסורא לאיש במה שהוא לא רואה את האשה כשמקדשה ע"י השליח שלה. ותיירץ, שהמשנה בחלק זה מדברת עליה, והיא לא עוברת איסור, כיון שבאשה אמרינן "טב למיתב טן דון מלמיתב ארמלו" - ולכן ניחא לאישה בכל בעל שיהיה, ולא חיישין שמא יתגנה עליה, כמו שחיישין גבי איש המקדש אשה בלא לראותה.

³ פי', בפרשת גירושין כתיב (דברים כד: א) "וְכָתֹב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשָׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ", ומזה שכתוב בלשון שליחות ולא כתוב וגרשה יש לנו ללמוד שהאיש עושה שליח.

⁴ והגם שבפסוק כתוב "וְשָׁלְחָהּ" מפיק ה', ומשמע שקאי על הבעל, מ"מ יש לנו לדרוש ולקרוא תיבה זו כפי שכתובה בלא מפיק ה', ומשמע שמדבר על האשה, ואומר שגם היא יכולה לעשות שליח.

⁵ פי', מדכתיב ב' פעמים בפרשה ושלחה, דשם (פסוק ג') נאמר "וְשָׁלְחָהּ הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן וְכָתֹב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשָׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ" - מזה שכתוב שוב בלשון שליחות אנו לומדים שהשליח עושה שליח. וביארו התוס', דהגם שאנו צריכים חד ושלחה למדרש דקטנעה ושוטה אינה יכולה להתגרש דממעטים מי שמשלחה ואינה חוזרת, י"ל דמשלחה בתרא יש לדרוש ב' דרשות, מ"ושלח" ומה' ד"ושלחה".

⁶ רבינו חננאל ס"ל שמ"ושלחה" הראשון ילפינן את עיקר הדין שמ"ושלחה" ואינה חוזרת ומ"ושלחה" האחרון דרשינן כל דיני השליחות.

⁷ וקדשים מחולין לא ילפינן.

⁸ ולא צריך מעשה - ולכן מועיל אפי' ע"י שליח, משא"כ בגיטין וקידושין שצריכים מעשה.

⁹ אכן הקשתה הגמ' שנלמד תרומה במה הצד מגירושין וקדשים, דאם תפרוך מה לקדשים שרוב מעשיהם ע"י שליח, גירושין יוכיחו, ואם תפרוך מה לגירושין שישנם חול אצל תרומה קדשים יוכיחו. ואמרה הגמ' דאיה"נ, ודרשה את הפסוק של שליחות בתרומה לדבר אחר.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף מא:

מה פרטי הדין בתרומת עכו"ם? [תוד"ה העובד].

האם יש קנין לעכו"ם בא"י להפקיע מתרו"מ	האם מירוח העכו"ם פוטר	האוכל תרומת עכו"ם מדמעת וחייבין עליה חומש	
לרש"י	יש קנין ²	אינו פוטר ³	לרבנן
לתוס'	יש קנין	פוטר ⁴	לר' שמעון

¹ כי כל העבודות הקרבה אין ישראל יכולים לעשות אלא נעשים ע"י הכהנים שהם שליחים.

² ר"י פירש שאפי' לת"ק שס"ל שחייבת, יכול לסבור שיש קנין לעכו"ם, והא דחייבת מיירי בתרומה שגדלה שליש ביד ישראל, וגם מירח אותה ישראל, וגם מיירי שלקחה הישראל קודם המירוח שלא נתמעט משום "זרעך" ולא לוקח. ומה שר"ש חולק גם במקרה הזה, משום שיש גזה"כ למעט עכו"ם.

³ דמזה שכתוב פעמים "דגנך" אנחנו ממעטים פעמיים עכו"ם, וכיון שכלל הוא שאין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות, לכן אדרבה אנחנו מרבים מירוח עכו"ם שגם הוא חייב בתרו"מ.

⁴ לפי רש"י, ה"ק: דאף שמודה ר' שמעון שאין קנין לעכו"ם להפקיע את חיוב א"י מתרומות ומעשרות, מ"מ אם הגוי עשה את המירוח פטור, כי דורש ר' שמעון אחד מה"דגנך" לדרשא אחרינא, ורק נשאר "דגנך" פעם אחת לדרשת מיעוט עכו"ם. וכן פירש"י, וביאור קושית תוס' לפי"ז ע' במהרש"א. ולפי"ז יש נפ"מ היכא שהתבואה היא של גוי והישראל עשה את המירוח, שגם אליבא דר' שמעון חייבת מה"ת.

⁵ אכן כל זה הוא רק מה"ת שאינה מדמעת, אבל מדרבנן ס"ל שכן מדמעת. רק שחומש לא גזרו כלל אפי' לא מדרבנן.